

Budapest, 1882. Oktober 15.

39. szám.



HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETISZEMLÉJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓ HIVATAL:
Váci-utca 3. szám, a „HARMONIA” tarsulat
zeneműkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	6 frt
Félévre	3 frt
Negyedévre	1 frt 50 kr.

Nincs művészeti központunk.

A magyar irodalom ezelőtt száz évvel újjá született, a magyar zeneművészet ellenben, nemhogy nem született még újjá, hanem még most is pólyáiban szendereg. Hogy nagyra nőjjön, ápolgatni kellene, melengetni az érdeklődés melegével, gondozni a rokonszenv igazi vonzódásával. Külömben a még most csak dadogó csecsemő sohasem nővi ki magát azzá a múzsává, a mely vállvetve az irodalommal és a művészet többi ágaival iparkodják előretolni nemzeti műveltségünknek amúgy is nehezen elődöcögő kocsiját.

Tagadhatatlan, hogy a művészetek valamennyi neme közül a zenei művészet az, melynek Magyarországon legtöbb pártolója akad; s bizony a festőművészek örülnének, ha minden házban, a melyben zenehangszer van, volna legalább egy-egy eredeti festmény is.

A közönség részéről meg volna tehát az, a mi nélkül semmiféle művészet nem fejlődhetik: a — bár nem nagymérvű — anyagi pártfogás és a sympathia. Csakhogy az a bökkenő, hogy ezt a sympathiát nem iparkodnak fokozni és céljaikra azok felhasználni a férfiak, a kiknek ez tisztében állana.

Tessék végig nézni a lapok művészeti rovatát; majd mindennap lehet bennök olvasni ilyes híreket: X Y. nagyreményű fiatal festőművészünk jelenleg egy hangulatteljes tájképen dolgozik, melynek levegőjében

mély érzés tükröződik vissza, vagy: melyen a birkák gyapja megkapóan van színezve.

A publikum olvasva ezt a sok művészeti hírt, csakugyan kezd róla meggyőződni, hogy nekünk roppant sok nagyreményű festőnk van, és hogy Zeuxis és Parrhasius művészete Magyarországon ugyancsak virulásnak indult. S ez a meggyőződés nem árt; hol arról van szó, hogy a publikumot felrázzuk dermesztő közönyéből, ott egy kis túlzás meg van engedve.

De hát vajjon nem lehetnének-e rajta a mi zenészeink, hogy róluk is sűrűbben emlékezzenek meg a lapok, hogy a közönség beszéljen különlőben levő vagy bevégzett műveikről, hogy halljon mindig valamit, ami ébreszsze kíváncsiságát, növelje rokonszenvét e művészeti ág iránt?

Nincs Európában pl. nagyobb város, ahol divatban ne volnának az úgynevezett zenészeti szoiréek, ahol ne volna egy-két szalon, mely koronként összegyűjtené magában a zenevilág kitünőbbjeit, a melyben előadnának egy-egy új szerzeményt, helyet adva ezáltal az előleges, még pedig s z a k s z e r ű kritikának, melynek hiányát annyira érzik a mi komponistáink?

Az még hagyján, hogy a szorosabb értelemben vett arisztokratia nem igen törődik a művészet ilyen módon való emelésével; hisz annak sokkal több gondot ad az a sok lóverseny, hogysem ilyen semmiségre gondolhatna: de hát nincsen-e nálunk szellemi arisztokracia, melynek nemesége, habár nincs is kutyabőrre írva, mégis becesebb amazénál?

Ennek a szellemi arisztokraciának volna a feladata, hogy megteremtse a fővárosi zenészeti szalont, azt a szalont, melynek mintáját megtalálhatják Párisban Madame Adam-nál, Garcia-Viardot-nál, Saint-Saéns, Gounod-nál. Az alatt a kis idő alatt, melyet Liszt Budapesten szokott tölteni, természetesen ő volna a szalon központja; azután pedig lehetne Erkel Ferenc, vagy pedig Bartay Ede, aki külömben most is szokott ilyen zenei estélyt rendezni kétszer évenként. S ha ilyen kizárólagos zenészeti szalon még nem telnék a mi fővárosi művész-világunkból: ám hadd legyen ez a zenészeti szalon egyúttal irodalmi szalon is. Hisz az utóbbinak a hiányáról is régen panaszkodnak az illető körök; így legalább két hiányon volna segítve egyszerre.

Csak akadjon e teren kezdeményező: a nemes példa, úgy hisszük, számos követőre találna!

Bánfi Sándor.

Hogyan keletkezett hangjegy-írásunk.

Közli: Rausch Károly.

III.

Csak Hucbald után, a 11. század elején jött az az ember, kit a hangjegyírás feltalálójának neveznek, bár, mint láttuk, eléggé egyengettetett, és el volt készítve számára az ösvény, melyen tovább haladhatott. — Ezen ember *Arrezzo* Guidó (Guido Aretinus) szerzetes volt a Pomposai kolostorban Ravenna mellett. Ő reá hármostatott minden; ő találta volna fel a kottairást, a monochordot, a zongorát, a solmisatiót, az ellenpontot, egy szóval az egész középkorbeli zenét! — Persze, a mai világ nem bámulja őt mint mindezeknek feltalálóját, de Guidó fellépése a zenére nézve rendkívül következménygazdag lett, befolyása nagy lendületet adott az akkori zenei életnek. — Úgy mint Hucbaldnak zenei érdemeiről más tekintetben e szűk keretű cikkben nem tétethetett említés, Guidóval is csak keveset foglalkozunk mint a solmisatió megteremtőjéről is főleg annak befolyásáról a hangjegyírásra lesz szó.

Főérdeme az, hogy a neumákat, ahelyett hogy azok magasság szerinti meghatározását tisztán a szemmértékre bízta volna, az általa szokássá vált négyvonalas rendszerre osztá el. Mint már említettük, állítólag már régen előtte, de talán mégis csak általa jött gyakorlatba, hogy egy veres vonalat húztak mely F-et, később pedig egy sárgát, amely a c-t jelenté. Oly copisták, melyek nem voltak képesek a neumákat a megkívántató pontossággal elhelyezni, mint Guidó maga említi, meglehetősen sűrűn egymás mellé vonalakat karcoltak a pergamentre, részint hogy a szöveget egyenesen irhassák, részint hogy a veres és sárga vonalak mindig egyforma távolságban húzattathassanak. Ezen szokástól csak egy lépés vala Guidó találmánya, ki a két színes vonalhoz még két másikat húzott, a négyvonalas rendszert nyervén általa, amely kilenc hangfokot képviselt, mivel ő mint első, a vonalakat és a **vonalközöket** is használatba hozni tanítá.

A színes vonalakat némelykor betűkkel látta el (balról), de gyakran csak a másik két vonalat jelölte meg így; az F és c vonala közé jött az »a«, az F alá a »D« vonala. Guidó a neumák eredeti formáit megtartá, mivel ezek nemcsak hangokat, de egyszersmind előadási jeleket is képeztek, csak hogy ahelyett, hogy mint az infusoriák egy vízcseppben, összevissza szaladjanak, most már mindegyikök egy bizonyos helyre volt kötve.

Guidó ily módon irt »anthiponar«-ja bámulatot keltett a pápában (XIX. János), ki kis útbaigazítás után képes vala egy verset lapról leénekelni. Most a neumák meghatározásában nem volt többé Trudo vagy Albinus, vagy X. Y. énekmeister önkénye mérvadó, mert minden jelnek a maga helyén csak egyetlen egy jelentősége lehetett, és a hangközök nagysága, amelyben egyik hang a másikat követé, nem lehetett többé vita tárgya. A vonalközök használata a Hucbald-féle tömérdek vonalat feleslegessé tevé, és magát a rendszert könnyebben áttekinthetővé.

Ez minden oly természetes, oly kézzelfogható vala, mint Kolumbus tojás-problemája; de azért nem csekélyebb Guidó találmányának dicső-

sége, ki nemcsak a szeptet fején találta, de a javát mindjárt *practice* volt képes értékesíteni.

Ezen hangjelzés által feleslegessé vált a tiszta betűjelzés, (mit eleinte Guidó maga is használt) bár a 15. századig fentartá magát, sőt az úgynevezett »német tabulaturá«-ban még a 17. század közepéig megmaradt.

(A »német tabulatura« lényege a volt, hogy a mély octáva nagy betűkkel, a rákövetkező kicsikkel, az ezután következő octávák pedig úgy jelöltettek, hogy a kis betű fölé egy, illetőleg kettő, három stb. vonal húzatott. Innen származnak octáváink elnevezései, a nagy, kis, egyszerű vonalzott stb. nyolcadok.)

Többszólamú tételeknél azután ahány szólam, annyi sorban irták ezen betűket egymás fölé, időtartamukat pontok, kampók és rácszott vonalakkal jelölve. De ezen jelzési mód csakis Németországban volt használatban, és 1650. ott is elenyészett.)

A Guidó-féle hangjelzésből nemsokára egy oly írás fejlődött melyet Tinctoris »*Pedes muscarum*«-nak, légy lábaknak nevez, mivel a jelek ezekhez hasonlóan mint vékony, finom vonalak sűrűn irattak, és így egyöntetű írássá vált a neumák labirintje a vonalak által.

Ezen írásból, vagy vele egyidejűleg fejlődött ki a szeg- és patkó-írás, mely egész a 16. századig használtatott, és mint gyakori alkalmazása mutatja, nagy kedveltségnek örvendett. Guidó tehát, mint látjuk, nem találta fel egyszersmind mai kottáinkat, csak utánna jöttek azon gondolatra, hogy a sokféle neuma-formák mellőzésével az egyes hangot egyes ponttal (a kottával) jelöljenek meg, miről később.

Mint a hangjelzéssel szemben úttörő szerepet játszik Guidó, úgy a »solmisatió«-t is annyira szokássá vált Guidó nevével kapcsolatba hozni, hogy mindenütt csak »Guidó-féle solmisatió«-nak hívják, mely Tinctoris (1470.) definitiója szerint nem más, mint »a hangok különböző neveik szerint való szétválasztása az éneklésnél.« Guidó, hogy tanítványai a hangokat megjegyezzék, a tanításnál következő melodiát használt:

<i>C</i>	<i>D F D E D</i>	<i>D D C D E E</i>	<i>E F G E D E C D</i>
<i>Ut</i>	<i>quant laxis</i>	<i>resonare fibris</i>	<i>mira gestorum</i>
<i>F G a</i>	<i>G F D D</i>	<i>G a G E F G D</i>	<i>a G a F G a a</i>
<i>famuli tuorum</i>		<i>solve soluti</i>	<i>labii reatum</i>
		<i>G F D C E D</i>	
		<i>Sancte Johannes</i>	

A vers kezdőbetűi képezik a Francia- és Olaszországban mai napig használt elnevezését hangjainknak: *ut, re, mi, fa, sol* és *la*. Az *ut* helyett ma »*do*«-t énekelnek (*c*), a hetedik hang pedig, a *mi* »*h*«-nk, a vers két utolsó szavainak, Szt. János kezdőbetűinek összevonása által származott (*si*), de csak sokkal későbbben, mert egyelőre a hat hang képezése a solmisatió alapját, a »*hexachord*«-ot, melyben mindig a »*mi—fa*«-féle hanglépést jelentett. A vers szövege egy himnus Szt. Jánoshoz, mely-

ben arra kérik őt az énekesek, hogy óvja meg őket a rekedtségtől, hogy (hamisan hozzáteszik) magasztalhassák csodatetteit.

Guidó négyvonalas rendszere a 15. századig megmaradt, csak ritkán alkalmaztak öt vonalat, de nem is volt reá szükség, mert az F és c-n kívüli vonalak úgy alkalmaztathattak, hogy mindig F és c között legyen egy vonal, azután vagy a »c« felett, vagy az »F« alatt húzasson egy vonal. Az előbbi esetben a hangterjedelem E—f, a másodikban C—d vala, az akkori viszonyokhoz mérve elegendő.

Már most nem maradt más hátra, mint a mai kotta-formák, valamint ezek időtartamának meghatározása és a tactusvonalak alkalmazása, amiről jövőre, zárszavamban fogok megemlékezni.

(Vége következik.)

T Á R C A.

„Szép Heléna.“

Meilhae, Halévy és Offenbach operetteje.

Az után a siker után, melyet Évva igazgató az »Orpheus a pokolban« felelevenítésével aratott, természetesen látszik, hogy már most tovább megy a megkezdett úton és népszínházunk repertoireját az operette-múza még több ilyes, régi ugyan, de nem elavult szülötteivel gazdaitja. A »Szép Heléna«, mely e hó 7-én került színre, csakugyan nagy tetszést aratott és hinnünk lehet, hogy még nagyon sokszor fognak víg áriái végig csendülni a népszínházban. Ez a siker nagyon tanulságos. Mutatja mindenekelőtt azt, hogy nálunk csakis a francia operetteknek van igazi talaja. Hiába iparkodnak importálni »Apajune« és »Lustige Krieg«-féle kerिंगőző és polkázó nóta-halmazokat, a magyar ember egészséges műérzéke nem tudja megkedvelni az aféle chablonszerű, minden finomság és legtöbb esetben minden ujság nélkül szükölködő melódiákat, a minők az operettek legnagyobb részében bosszantják a jobb zenei táplálékhoz szokott fület. Lám, a »Szép Heléna« húsz éves couplet-i még most is ép oly gyöngíthetlen vonzerővel csábitják a publikumot a színházba, mint akkor, a midőn megszülettek és fogják is csábitani mindaddig, a míg a publikum megóvja romlatlan izlését.

Másodszor tanusíthatja a »Szép Heléna« sikere azt is, hogy nálunk csakis a francia operetteket tudják igazán jól előadni. A magyar szellem rokon a franciával. Ezelőtt egy évszázaddal a francia irodalom behatása alatt született ujja a magyar irodalom, és ma is a francia irodalomnak van nálunk legnagyobb hatása. A nemzeti színházban legjobban adják elő a francia salondrámákat, a népszínházban, mint már említettük, semmiféle darabot sem tudnak úgy játszani, mint a francia operettet.

És hogy ez így van, abban igen nagy a része annak a szerencsés körülménynek, hogy népszínházunk jelenleg olyan operett primadonnával

dicsekedhetik, a minőt az operettek hazájában is vajmi keveset lehet találni.

Pálmai Ilka asszonyban megvan mindaz, ami az operette-énekesnőnek legfontosabb tulajdonságait teszi. Van benne elevenség, tűz, kellem, ch'c, szóval mindaz, a mi nélkül nem lehet képzelni sem operette-énekesnőt. Hogy hangja nem olyan, a minővel például elénekelhetné »Sába királynő«-jét, azon csak azok a bölcs kritikusok fognak megbotránkozni, a kik az operette előadásokról olyan tudákos komolysággal szoktak referálni, mintha valami bayreuthi Wagner-premiérről kellene írniok. Am hallgassák sorba a párisi színházak valamennyi operette-primadonnáját, és azután aligha fognak gáncsoskodni Pálmai Ilka hangjában.

Pálmai Ilka asszony mellett a többi előadók is iparkodtak emelni az est sikerét. Csakis Sík k. a. és az övele szoros összeköttetésben lévő apróbb szerepek személyesítői nem voltak kielégítők. A férfiak Kassa i és Soly mositól kezdve le, egész Szabó Bandi-ig mind kitétek magukért. A színház új tagja Andorfi, ki ezuttal először mutatta be magát Agamemnon szerepében közönségünknek, igen ügyesnek mutatkozott játék dolgában, hangja vajmi kevés van.

Serly karmester derekasan összetartotta a makrancos elemeket.

B. S.

„Melusina“

Ballet két felvonásban. Zenéjét szerző Doppler Ferenc. Először adatott a bécsi operaszínházban 1882. okt. 4-én.

Rég óta volt ilyen sikerült esténk a nagy operában. El ballet egyike a legsikerültebb gondolatoknak. A bécsi Belvederében már rég elragadtatással szemlélik a látogatók Schvind festmény ciklusát a regebeli hab-tündérről; — s épe képek indították a bécsi művészvilág két rokonszenves alakját Zellner Gyulát és Wurmbrand Vrabéli grófnőt több sikerült zenecompositiora — az első egy Melusina symphóniát, az utóbbi több sikerült salondarabot írt róla zongorára — melyek valódi kis gyöngyök; — míg végre tegnap egy elragadó tableauxban életet nyertek e képek. Mert tagadhatlanul a Schvind-féle festmények szolgálták mintául ugy a jelmezek mint a csoportozatokra, erről a szöveggönyv is tanuságot tesz, melyben az igazgatóság sikerült fénynyomatokban adja az eredeti festményeket. »Melusina« a legnagyobb hatást az által érte el, hogy szerzői elhagyva a megszokott kitaposott balletnyomokat, megvetették a szokott kaptát, melyre — »Fantaska, Flick, Floek« stb. ütve vannak és új még nem járt téren haladnak s ez által balletjükkel a poesis országába jutottak — a művökön a költészet virágillata lebeg — tableauxi gyönyörűek, meglepők, — de nemcsak külsőleg a szemre hatnak kápráztatólag mint »Ellinorban«, hanem mélyebb tovább tartó hatást idéznek elő — a költészet hatását.

A legsikerültebbek ez élőképek közül Melusina fogadtatása esküvője napján völegénye kastélyában, e képben alig válhatunk meg a három nő

alaktól, hófehér lovaikon három királynői alak; míg a kedélyes családi kör mely Raimond házi boldogságát tünteti fel, megélnkítve néhány kedves gyermek alak által — annyira bájos elragadó, hogy a szem s sziv alig telhetik meg vele; — de koronája e képeknek, melyet lelkesedése által a közönség is annak ismert el, a vizitündér titkos szentélye, hol a megifjító és népesítő habokban testvéreivel találkozik — egy eszményi költői csoportozat. — Ehez csupán az első felvonás virágtáncza fogható, ez betűszerint egy viruló illatos virágcsokor, melynél a meg nem nevezett szövegírónak vagy talán még inkább Pelle balletmesternek szeme előtt lebegtetett Wagner »Parsifál«-jának általánosan elismert legszebb jelenete.

A »Melusina« sikerének főtenyezői mellőzve a fényes kiállítás, a szereplők voltak. Abel kisasz. Melusinának született, még képzelni sem lehet szebbet. A bécsi ballet »karsú pálmája« gyönyörű holló fekete fűrteit lebontva a legfestőibb állásokban hatott a közönségre; a sikerben méltán osztozkodott vele Cerale kisasz, kit egyes szólói után a lelkesült közönség tapsviharban részesíté. Egy Hassreiter urral táncolt »Pas de Deux« után valódi virág-eső hullott reája.

Doppler zenéje elragadó, a mester ebben legsikerültebb balletpartitúráját írta — mindég jellemző. — Majd Wagner gyújtó színeivel fest — majd igaz bécsi tánc-zenét ad. Finom és szerencsés gondolat volt alaphangnak mintegy vezető fonalul Mendelssohn Melusina motivumát venni, e csodálatos bájosan játszi s a mellett mélabús hangok — legszemlésebbben átszöve mindig új meg új motivumokkal rendkívüli hatást eszközöltek. Egy másik fénypontja zenéjének a hasonlíthatlan finom comikával írt humoristikus rajza a »gonosz nyelveknek« (la colinnie), egy a beszéd jellemzetes utánzata által valóban veszekedő pörölő fuga, mely azután, ezen parodizált pedáns stylusból egy szeretetreméltó polkába megy át.

Mind ez együtt — az eszme, zene, kiállítás, előadás, egy kitünő estét adott — melynek folytatását a siker biztosítja.

Bécsi előfizető.

Hazai hírek.

* **Boccaccio parádében.** A magyar hírlapírói kör nyugdíjalapja javára e hó 12-én a népszínház igazgatósága egy, minden tekintetben rendkívüli előadást rendezett. „Boccaccio“, Suppé pezsgő műve került színre, még pedig a női szerepek brilliáns betöltésével. A címszerepet, hosszú szünet után ismét Blaháné énekelte. Fianettát a népszínházról, fájdalom, megváló kedves Komáromy M. k. a., Beatricet Hegyi Aranka és Izabellát Pálmai asszony, Mint Petronella az ismét v. szszanyert, jó emlékezetben álló Jennéi Linczné asszony vendég szerepelt. Mindnyá-

jan eleven játékkal, vidáman esengő hangokkal egészen új életet lehettek az operettebe. Legkivált Pálmai asszony szeretetreméltó pajkosságával, énekel új couplet-jével óriási sikert aratott. A közönség szünni nem akaró tapssal nyilvánítá elismerését a művésznő iránt, és háromszor megisméltette a couplet-t. A régi szereplők közül Komáromy Mariska k. a. említendő első sorban, ki kristály tiszta hangjával és brillans coloraturájával, ma is elragadta a közönséget. Blaháné úgy énekel és játszott, mint ahogy eskis Blaháné tud játszani és énekelni. A férisszerepekben Soly mosy és Kassai

urak tüntek ki leginkább. — A ház. da-
cára a béreltszünetnek, zsufolásig megtelt
oly elegáns közönséggel, melyet Sarah
Bernhardt vendégjátéka óta a népszínház
nem látott. A jótékony előadás szép össze-
get hozott a hírlapírói kör nyugdíjalapja
javára. Az hírlík, hogy 500 frtra rúg.

Z i z i.

* **Komáromi Mariska** kisasszony ma
este búcsuzott el a népszínházról „Fiametta”
szerepében Boccaccióban. Komáromi Mariska
öt évig buzgó elsőrangú tagja volt a népszin-
háznak s a közönség kegyét teljes mértékben
birta. Hogy mennyire szerette őt a közönség
az leginkább ma este tünt ki; a zsufolt ház
valóságos ovációkban részesíté a távozó mű-
vésznőt. Számtalan bokréta, koszorú, a ro-
konszenv kézzelfogható jeleiként ünnepélyé
varázsolták a mai előadást. Pedig nem is tá-
vozik el tőlünk a fiatal művésznő, esakis egy
pár házzal odább, a nemz. színházhoz tér
át, hogy csengő hangját ezentúl ott ragyog-
tassa. Szerencsét és sikert kívánunk neki új
pályáján.

* **A „Budai dalárda”** f. é. szeptember hó
29-én tartott rendes évi közgyűlésén, több
folyó tárgyak közt, az egyesület igazgatósá-
gának újjáválasztása is lett végrehajtva.
Megválasztottak: elnöknek dr. Országh Sán-
dor országgyűlési képviselő, alelnöknek
Titl István, karmesternek Schweida Rezső,
jegyzőknek Rózsavölgyi Gyula és Pecz Ist-
ván, pénztárnoknak Laumann József, ellen-
őrnek Heyduck Gyula és gazdának Turner
Károly. Az egyesület 12 tiszteletbeli, 64 mű-
ködő és 226 pártoló tagot számlál.

* **„A Huszti dalegyesület”** felkérte Huber
Károly orsz. dalár-karnagyot, hogy írjon az
egyesület számára egy jeligét. Ezen felkérés
folytán a nevezett zeneszerző a napokban
meg is küldötte a jeligét s válaszul az alábbi
sorokat kapta az egyesülettől: Mélyen tisztelt
karnagy úr! Jeligénknek négy hangra lete-
telét tartalmazó becses kéziratát megkapva,
egyesületünk első teendőjének és kötelességé-

nek ismerte annak szabatos betanulását. A
jelige éneklése tagtársaimat a szó teljes ér-
telmében lelkesítő elragadtatásba hozta. Egy-
leti választmányunk elmulaszthatlan köte-
lességének ismeri karnagy úrnak egyesületünk
iránt tanusított eme nagylelkűségéért a leg-
mélyebb hála-nyilatkozattal összekötött kö-
szönetét nyilvánítani. Jutalmazásul fogadja
karnagy úr mint a magyar dalárügy fárada-
tlan előharcosa azon ígéretünket, misze-
rint egyesületünk a magyar dalárügy fejleszté-
sére itt a végvidéken erejéhez képest min-
denkor és mindent el fog követni. Köszöne-
tünk ismételt kifejezése mellett maradtam
országos karnagy úrnak kiváló tisztelője. A
huszti dalegyesület választmánya nevében P o-
p o v i e s A g o s t o n dalegyesületi jegyző.

* **Klemcke Lajos** a vigadó kis termében
3 kamarazenei estélyt fog rendezni ritkán
hallható zeneművekkel, részben fuvó hang-
szerekkel. — Első estély hétfőn, 1882. októ-
ber 30-án. 1. Nyolcas 156. mű, kemény B,
Lachner Fr. (Allegro, Adagio, Scherzo, Fi-
nale Allegro non troppo.) Fuvola, oboe, 2
klarinét, 2 kürt, bugósípra. Előadják Loesch-
dorfer M., Klemcke tanár, Böhm, Bolland,
Drescher tanár, Scharf, Frank tanár és
Kirsehner urak. 2. Hetes 65. mű, kemény
Es. (Újdonság) Saint-Saëns C. (1. Prém-
bule, 2. Menuet, 3. Interméde, 4. Gayotte et
Finale.) Zongora, trombita, 2 hegedű, mély
hegedű, gordonka és contrabassusra. Előad-
ják Jeruzsálem kisasszony s Vierich, Grün-
feld, Salaba, Fischer, Allaga és Tintner
urak. 3. Notturmo II. (Allegro con spirito,
Adagio Finale.) Haydn J. 2 lyra (vagy fu-
vola és oboe), 2 klarinét, 2 kürt, 2 mély he-
gedű és gordonkára. 4. Szabadkőművesek
gyász-zenéje (Adagio), Mozart V. A. Oboek,
klarinét, kürt, mély kürtök, contra-bugósíp
és vonóhangszerekre. — Második estély hét-
főn, 1882. november 27-én. 1. Nyolcas 32.
mű, kemény E. Spohr L. (Adagio, Allegro,
Menuetto, Andante con Variazioni, Finale
Allegretto.) Hegedű, két mély hegedű, kla-
rinét, 2 kürt, gordonka és contrabassusra.
2. Négyes 101. mű, kemény F. Mozart (Al-

legro, Adagio, Rondo Allegro.) Oboe, hegedű, mély hegedű és gordonkára. 3. Hetes 7. mű, kemény A. (Ujdonság.) Steinbach F. (I. Andantino pastorale, Allegro. II. Adagio. III. Scherzo. IV. Finale Allegro vivace.) Zongora, hegedű, mély hegedű, oboe, klarinét, kürt és gordonkára Zongora: Deutsch V. úr. Harmadik estély szerdán, 1882. december 13-án. 1. Szerenád 1. sz., kemény Es. Mozart. (Allegro maestoso, Menuetto, Adagio, Finale Allegro) 2 oboe, 2 klarinét, 2 kürt és 2 bugósípra. 2 Szenderdal 76. mű. (Ujdonság.) Volkmann R. Hárfa, klarinét és kürtre. 3. Hires Largo, Händel. Hegedűk, mély hegedűk, hárfa és fuvó hangszerekre. 4. Hetes 20 mű. Beethoven. (Adagio, Allegro con trio, Adagio cantabile, Menuetto, Tema con variazioni, Scherzo, Andante con moto alla Marzia, Presto.) Hegedű, mély hegedű, klarinét, kürt, bugósíp, gordonka és contrabassusra. — Az estélyek kezdete pontban fél 8 órakor. — Jegyek mindhárom estélyre előfizetés útján, és pedig: számozott szék 5 frtjával; egyes estélyekre ülőhelyek 2 frtjával kaphatók: a Harmoniában, váczí-utca 3. sz. és király-utca 84. sz. házban, ajtósz. 1.

* **A nemzeti színház és a rendőrség.** A nemzeti színház előadásai alkalmával rendőrfelügyeletet teljesítő polgári biztosok kérvényt nyújtottak be Podmaniczky Frigyes intendánshoz, korábban húzott felügyelői díjaik újbóli folyóvá tétele tárgyában. A felügyeletet tartó polgári biztosok számára ugyanis Radnótfay volt intendans annak idejében bizonyos napidíjat engedélyezett, mely szokás egész 1881. év november végeig fennállott. Egy ekkor kelt és a főkapitányságnak is megküldött belügyminiszteri rendelet azonban e díjazást megszüntette, mint-hogy a magyar nemzeti színházban, mint országos intézetben teljesítendő rendőri szolgálatokért a rendőrség részéről semminemű díjak nem számíthatók fel. — Podmaniczky intendans e rendeletre hivatkozva, kijelentette, hogy a polgári biztosok kérelme nem teljesíthető.

* **„Kolozsvári bokréta“** című zenedarab jelent meg Stein János könyvtáros kiadásában Kolozsvárott. A füzet dalokat tartalmaz Lányi Ernő ottani színházi karmestertől. Lányi ezen dalain, nagyon is észrevehető már a kimerültség, szerző gőzerővel dolgozik s ez meg is látszik dalain, melyekben a dallam szegénységét, mesterkéltséget harmoniak s erőltetett átmenetekkel iparkodik elpalástolni. A füzet esinosan van kiállítva s a kiadónak díszéretére szolgál.

* **Jakobi Jakab**, a kolozsvári nemzeti színház karnagya és az ottani zenede igazgatója, kedden meghalt 60 éves korában. Jakobi még annak a régi muzsikuskárdának volt tagja, mely a Bach-korszakban importáltatott hazánkba.

* **Avar Alajos**, ismert nevű tánc-zeneszerzőnk zenekart alakított, mely már meg is kezdette működését. A katona-zenekarokon kívül, nincsen Budapesten oly zenekar, mely multságok alkalmával tánc-zene játszására használható lenne, azért örömmel fogadhatjuk Avar úr búzóságát s kitarító szorgalmát, melylyel a zenekar szervezését létesítette. Ezen zenekar sokkal olcsóbb, mint a katona-zenekarok, s azért a farsang ivadjára magán multságokra is ajánlható. Bővebb értesítés a „Harmonia“ zeneműkereskedésben kapható.

* **Erkel Elek** karnagy, szorgalmasan dolgozik új operettején, melynek szövegét R á k o s y Jenő írta. Kíváncsian várjuk az ujdonságot, mely bizonyára méltó párja lesz a „Székely Katalin“-nak.

* **Egy Munkácsykép viszontagságai.** Munkácsynak egy ifjúkori kitűnő tanulmánya került a napokban egyik budapesti művész birtokába. E kép egy fonóleány tanulmányfejét ábrázolja, sötét háttérben, finom kivitelben és mintegy két négyszöglábnyi nagyságban E festmény néhány évvel ezelőtt hosszú kerülőn át egy aradmegyei bérlő birtokába került, kinek ingóságait mintegy két évvel ezelőtt nyilvános árverésen eladták.

Weisz Béla nevű joggyakornok, ki az árverésen jelen volt, potom áron megvette a képet és Aradon lakó szüleinek adta át. Weisz időközben Budapestre jött, és midőn Munkácsy nevével együtt meglátogatta fővárosunkat, a joggyakornok elküldette magának a képet, hogy azt Munkácsynak bemutassa. Midőn a kép megérkezett, egy házi szolgát küldött érte a postára, kitől azonban a képet a saját vigyázatlansága folytán ellopták, míg végre körülbelül két hóval ezelőtt egy helybeli zálogházban 2 frtra elzalogosítva megtalálták.

* **A temesvári színházban** mult szombaton vizsgálták fölül a színpadi vasfüggönyt. A vasfüggönyt Pothoff berlini gyáros rendszere szerint Schváb budapesti lakatos készítette.

* **A nemzeti színház** drámabíráló bizottsága a következő színműveket nem fogadta el előadásra: Két levél, Koldusnő, Két dudás, Házasság közvetítő irodában, A filozof, A mit én akarok, A sors szeszélyei, vagy kék kamélia, Az anizett, A gyónás titka. Az illető szerzők műveiket elismervény mellett a nemzeti színház könyvtárnokánál (nemz. színház bérháza II. emelet) a hivatalos órák közt bármikor átvehetik.

* **A pécsi székesegyház** lebontását romamosan folytatják. Mint egyik ottani lap írja, több mint 200 munkás dolgozik naponként az óriási szilárd épület szétszedésén. A középső főboltív egészen és az oldalboltívek nagyobb részben már lebontattak, úgyszintén a templom tetőzetének nagy része is leszedetett. A bontásból nyert anyagok u. m. vörösréz, fa, téglák és terméskő el fognak adatni. Számos új és felette érdekes leletekre akadtak, többek közt az egyik boltív lebontása alkalmával egy szoborműre, mely szent Bertalant ábrázolja, azután több szoboresoportozat tűnt elő, de annyira meg vannak esonkítva, hogy jelentőségüket megállapítani alig lehet. Találtak befalazott ablakok, oszlopok, számos freskókkal és gazdag ara-

nyozással, melyek mind a 11.—12. századra vallanak. A püspöki és plebania-laknak a székesegyházhoz épített részei legközelebb lebontatnak, ezáltal a templom bal és jobb oldalról szabadon fog állani. A püspök rezidencia-lakban az északi részen levő régi emeletes lakrészt is le fogja bontatni és helyette az udvar felső részében szárnyépületet szándékozik felállíttatni. Ez ügyben felterjesztést is tett a miniszteriumhoz.

* **Ligethy Antal** jeles tájképfestőnk, jelenleg Esztergom vidékének festésén dolgozik, melyhez nemrég a helyszínén tanulmányokat tett. A művész az aláfestést már nagyban elkészítette és a képet a tél folyamán fogja befejezni.

* **Üvegfestészet.** Kratzmann Ede üvegfestőnk műtermében jelenleg egy nagy étterem díszes ablakai vannak kiállítva s ezeken kívül a szegedi postapalota lépcsőháza, a szabadkai takarékpénztár, gr. Andrassy Manó, a németalföldi konzul és magánosok számára készít hasonló üvegfestésű ablakokat. Kratzmann tudvalevőleg a trieszti kiállításon is részt vett s mint értesülünk, díszokmányt nyert.

* **Molnár György** e hó 2-án fejezte be Kézdi-Vásárhelyen vendégszereplését. — A hatás, mint egyáltalán minden városban, melyet erdélyi körutja alkalmából érintett, itt is teljes volt. — Utolsó felléptekor lelkes ovációkban búcsuzott el tőle a közönség. Molnár Vásárhelyről Nagy-Szebenbe ment, hol e hó 12-én kezdette meg vendégjátékait.

* **A magyar színészegyesület központi igazgató tanácsa** legutóbb tartott ülésén huzamosabban foglalkozott ama színpadi botrány ügyével, melyet Bogyó Alajos a krisztinavárosi színpadon az „Eszter és Mórieka” című színpadi fércelménynek előadásával elkövetett. — Ez a tréfa kissé sokba került Bogyónak, mert a színészegyesület igazgató tanácsa erőlyes hangú levél kísé-

retében tudatta Bogyóval, hogy az említett darab előadásáért fegyelmi úton ötven firt pénzbírságban marasztalta el. Az „Eszter és Mórieka“ című szindarabnak országszerte leendő betiltása ügyében az igazgató-tanács fölterjesztést intézett a belügyminiszterium-

hoz Végül a fővárosi tanácsot azzal kereste meg a színészegyesület központi kormánytanácsa, hogy a szinkörert folyamodók kérvényeit, a mint ezt a belügyminiszterium is teszi, véleményadás végett ezentúl küldje át a központi kormányzó tanácshoz.

V i d é k.

Szeged, okt. 9. A szini-idény megnyílt, Aradi operett-társulata. Szini-idényünk, mint már e lapok 38-ik számában is volt jelezve, sept. 30-án nyílt meg Sardou Odettjének előadásával, melyet egy allegorikai képlet s Pósa Lajos esinos prologja előzött meg. Pósa prologja különösen azt hangsúlyozta, hogy ez az utolsó év, melyet színészetünk a régi, hitvány bódében tölt s a jövő évben beköltözködhetik azon fényes esarnokba, mely Tisza Lajos Szeged iránti gondoskodását oly fényes betűkkel fogja beírni a jövő Szeged nemzedékének emlékébe. A jövő hát nagyon szép képet mutat, de annál siralmasabb a jelen. Az a társulat, melylyel Aradi színigazgató a régi színház utolsó idényét kihúzni akarja, s különösen annak operetti része oly silány, mely nagyon megszerzi számunkra a penitentt, hogy aztán az állandó színház s a garasos igazgatók kicsinyes gazdálkodásától ment, s rendezett színészeti viszonyok menyorzágaiba jussunk. Még ilyen gyöngö operett-társulata, különösen használható ép hang dolgában nem volt Szeged ritka jószágú színházjáró közönségének. A társulat primadonnája Kreesányi Sarolta, ki ma már csak hangjának romjaival rendelkezik. Hiányozván így az, amiben bővelkednie kellene t. i. a hang, hiába a kitűnő játék, hiába a chices mozgás, mert mindez nem pótolja az énekes játékban a hang hiányát. Ami pedig legszokatlanabb a szegedi színpadon, az az erős frivolitás, mely annyira megy, hogy minden ép érzékű emberben nem élvezetet, de visszatetszést gerjeszt. A másod-énekesnő Réthi Laura, kedves, esi-

nos jelenség. Hangja azonban kiesi s éneke s játéka is nagyon kezdetleges. Így inkább üde jelensége, mint ének- és játékbeli képzettsége által hat. Mindezek azonban valódi ének-óriások a tenorista Hunfy mellett, ki nek szerződtetése valóságos merénylet volt Aradi igazgatótól a közönséggel szemben. Ilyen gyöngö tenorista még nem fordult meg a szegedi színpadon. A baritonista Juhász Sándor. Terjedelmes hang, de nagyon üres és fénytelen kivált a felső regiszterekben, aztán még nagyon esiszolatlan is. Mindemellett is a legépebb hangja a társulatnak. — Ime, ilyen gyöngö lábön áll az ország második városának operettje, s ennek tudatában elég vakmerő az igazgató a helyarákat fölemelni. Ez a mi áldott közönségünk pedig, dacára ennek, tömegeesen tódul a színházba, s így tömi az igazgató zsebét, ki a művészeti követelményeke mibe sem veszi s lelketlenül kiszorolja a közönség áldozatkészségét. Hát bizony legnagyobb ideje már, hogy a színészet nálunk állandósítsák s az ilyen, pusztán zsebükre spekuláló igazgatók a pokolba kergettessenek. Ami az igényeket kielégítheti, az a zenekar, mely a vidéki viszonyokhoz mérten, egészen jól van összeállítva. A karmester, Balogh Gusztáv igen buzgó és szakképzett egyén, ki bizonyára mindent meg fog tenni, hogy a silány erőssel is a lehetőst produkálja. Balogh Gusztáv nemesak a karmesteri vezény-pálcát, hanem a zeneszerzői tollat is ügyesen forgatja. Így írt néhány népszínműhöz igen sikerült zenét s azt nagyon hangulatteljesen is hangszerelte, írt azonkívül „Rózsa leányok“ cím alatt egy nagyobb operettet

is, mely a vidéken tetszés mellett adatott. A karszemélyzet nem csak gyöngé, hanem úgy van összeállítva, mintha az igazgató valami régiségtárból válogatta volna ki őket. Rossz speculatio! mert a esinos karszemélyzet olyan keret, mely a láikus nézőt nagyon kedvezően hangolja. — Eddig színre kerültek a „Kapitány kisasszony“ s a „Kornevilli harangok“, Ujdonságra csak kettőre van az egész 7 hónapos, hosszú évadon keresztül kilátásunk, egyik a „Tiszturak a zárdában“, másik a „Furesa háború“. Mindenütt több ujdonságot adnak, hanem hát a szegedi közönség áldott jó és türelmes, azért csak azon sóhajjal végezhetem soraimat: „szabadíts meg uram minket mielőbb a speculativ s tudatlan igazgatóktól, s engedd megérni azon időt, amikor a színészet szervezése arányban van közönségünk áldozatkészségével.“

Alföldi zenebarát.

Sopron, okt. 6. Az irodalmi és művészeti kör előadásainak sorozatát mult szombaton kezdte meg a kaszinó kis termében, melyet a közönség egészen elfoglalt. Örömmel tapasztaltuk az érdeklődést, mely ujabban is fényes bizonyítéka annak, hogy az irodalmi kör nemesak hézagpótló, hanem igen népszerű intézmény is, melynek fontos föladata van városunkban. Elismerést kell nyilvánítanunk az új elnökségnek az összeállított műsorért. Az irodalmi résznek két pont volt hagyva a műsorozatban. Két új embert volt szerencsénk hallani és üdvözölhetni, kik igen hasznos tagokul ígérkeznek, miért is csak ügyességnek jelezhetjük megszerzésüket. Reichenhaller Béla úr „A művészetek“-ről írt és fölolvassott tanulmányával bebizonyítja, hogy tárgyának nemesak dilettáns kezelője. A művészet és irodalom mélyre ható és alapos tanulmányokat tett, melyről fölolvassott értekezése fényes tanuságul szolgált. Előadása is igen kitűnő volt, úgy hogy a közönség figyelmét, jóllehet komoly tárgyat választott, mindvégig lebilincselte. A művészetek fej-

lődéséről adott fölolvassás rövid, de mégis tájékozó áttekintést nyújt a legrégebb időktől egész napjainkig. A másik előadó Kirehknopf Frigyes úr volt. K. úr már régebbi időben mint a helybeli ev. lyceum tanulója föltűnt irodalmi kísérleteivel. Előadásul egyik humoros költeményét, a „Muszáj“ című erdélyi népmondát választotta, mely tréfásan és humorosan adja elő az első emberpárnak az édenből való kiűzetését. Végezetül célzást tett a mai állapotokra, melyeket oly híven fejez ki az a „muszáj“. K. úr nem olvasott, hanem szavallott. Ugy ezt, valamint Reichenhaller úr előadását zajos tapsal jutalmazta a közönség. Reméljük, hogy ezentúl mind a két fölolvassó gyakrabban fogja a közönséget szórakoztatni. A zenei részt a férfitárogylet férfikara és az ezen egyesület körén belül alakult női kar, és mindkettőjük vegyes kara töltötte be és pedig igen méltón. A férfitárogylet először Huber „Őseink emléket“ énekelte, meg régi karmestere, Kapi Gyula úr vezetése alatt. Gyönyörű, igazi törülmetszett magyar műdal mely magával ragadja és lelkesíti a hallgatót. Előadása szabatos és pontos volt. A női kar Proch Sajka dalát zengte el Czegléd Gyula karmester úr vezetése alatt. E kellemesen hangzó lágy dallamot a pontosan összevágó előadás valódi érvényére emelte. A női karban igen szép és esengő hangokat hallottunk és szép jövőt jósolunk e vállalkozásnak. T. hölgyeinknek pedig, kik nem kimélve a fáradságot és nem riadva vissza a nyilvános föllépéstől, ily ritka műélvezetet szereztek a közönségnek, őszinte köszönetet mondunk. A vegyes kar a „Nászkar“ Lohengrinből oly bravourral énekelte, hogy bármely rendes opera betanított karával is kiállotta volna a versenyt és összehasonlítást. Az előadás befejezésével a megjelent közönség teljes számban gyűlt ismét össze a tőzsdecsarnokban rendezett közös vacsorára, hol mindvégig fesztelen jókedv és víg hangulat uralkodott. Majd megérkezett Győrből Vörös Janesi jóhírű zenekara s a pezsgővérű fiatalság a zene hallatára csakhamar

tánera kerekedett. A tánc reggeli 3 óráig folytonos jó kedv s lelkesült hangulat közt folyt. A négyeseket közel 40 pár táncolta.

Sajnáljuk, hogy a jelenvolt hölgyek mind-egyikét ismerni nem volt szerencsénk, miért is azok névsorát nem közölhetjük.

Külföldi hírek.

‡ **Liszt új miséjének történetéhez.** Nehány héttel ezelőtt azon hír járta be az újságokat, hogy Hellmesberger, bécsi udvari karmester október vége felé Lisztnek egy új miséjét fogja a szerző jelenlétében előadatni Biztos forrásból mondhatjuk, hogy csakis Liszt régi miséinek egyike jöhetett szóba, és pedig vagy: 1) Mise, férfihangokra orgonakisérettel, 1848. évből (új kiadásban Breitkopf és Haertelnél jelent meg), 2) Esztergomi mise, 3) A missa choralis, orgonakisérettel, 4) a magyar koronázási mise, I. Ferenc József magyar királyiá koronáztatása alkalmával Budapesten előadva és 5) egy Requiem, férfihangokra orgonakisérettel, mely Rómában, a 60-as évek második feleiben készült. Több misét Liszt eddig nem irt. A hír tehát oda igazítandó helyre, hogy talán Bécs részére új az előadandó mise, Liszt azonban egy új requiem irásának eszméjével foglalkozik. Jelenleg a mester „A bölcsőtől a sirig” című utolsó symphoniai költeményének hangszerelésén dolgozik, mely Berlinben Bote és Boek kiadócégnél fog megjelenni. Ép most fejezte be Parsifalból az „Ünnepi induló a Grálhoz” című rész átírását zongorára.

‡ **Riadalom a színházban.** Kudikői, a Konstantinápolylyal szemben fekvő kis város színházában szeptember végén rettenetes jelenet folyt le. 10 óra felé volt. Egy egyfelvonásos török darabot adtak. Hirtelen borzasztó sikoltás hallatszott. Mindenki az ajtók felé tolongott. Azt hitték, tűz ütött ki a színpadon. A kijárat oly szűk volt, hogy a tóduló tömeg nem férhetett ki. Több gyermeket agyonnyomtak, harminc személy megsebesült. A riadalom oka egy muzulmán nő felsikoltása volt, akit szivgöres lepett meg.

‡ **Egy zártszék-alapítvány.** Nemrég Párisban egy külön hald meg, ki végrendeletében az operaszínházban egy zártszéket alapított barátai számára. A zártszék évi összegét egy bankházban letett tőke kamatai adják. Az alapítványt a végrendelező akaratahoz képest élete végeig egyik barátja élvezi, ennek halála után pedig évente a zene-konzervatórium pályanyertes növendékei kapják meg. Az eredeti, minden bizarrsága mellett is igen okos alapítványról a párisi színházi és zenei körökben igen sokat beszélnek. — Megemlítjük, hogy az élethossziglani birtokosa egy teljesen — s ü k e t u r i ember.

‡ **A párisi Chatelet-színházban** tegnapelőtt este került színre először Eckman-Chatrian látványos színműve „Teréz asszony”. A kiállítás tetszett ugyan a közönségnek, de maga a darab oly silányság, hogy kifütyölték. Még a fizetett tapsolók sem mertek ezúttal hangulatot „csinalni.”

‡ **Az orosz udvari színházakban** a következő kules szerint fizetik az írói tiszteletdíjakat az eredeti színdarabokért: egy felvonásos műért 2 százalékot, két felvonásos műért 4 százalékot, három felvonásosért 6 százalékot, négy vagy több felvonásosért 10 százalékot. — Orosz operák után egy felvonásosért 3 százalékot, két felvonásosért 5 százalékot, három felvonásosért 8 százalékot, négy és több felvonásosért 12 százalékot. Fordításokért vagy egyességgileg megállapított tiszteletdíjat, vagy pedig felvonásonként egy százalékot a jövedelemből fizetnek.

‡ **Jótekonycélú matinéet** rendeztek a múlt héten a bécsi Stadttheaterban a tiroli és karinthiai árvízjárványok javára. A jelen-

tékenyen fölemelt helyárák dacára a ház egészen megtelt, úgy hogy a jövedelem megközelíti a 3000 frtot. Ehhez Milán fejedelem egymaga 100 frttal járult.

☿ **Moser legújabb darabja**, a „Glück bei Frauen“ című négyfelvonásos vígjáték f. hó 28-án kerül először színre a hamburgi „Thalia“-színházban. A hamburgi városi színház pedig Rosen Cyula legújabb darabját az „Abschreckende Beispiele“ című érdekes bohózatot fogja színre hozni.

☿ **Sarah Bernhardt** — mint már említettük — Párisban új színházat fog megnyitni, melynek neve „Théâtre Moderne“ lesz. A megnyitást az 1883–84-iki idény elejére tervezik, Alexandre Parodi versek-

ben írt ötfelvonásos drámájával, melynek címe „François I.“ Parodi ezelőtt öt évvel ünt fel a „Legyőzött Róma“ című drámájával, melyet a budapesti nemzeti színházban is elfogadtak.

☿ **A bécsi udvari operaszínházban** szerdán lépett föl másodszor Tua Teréz, fiatal hegedűművész, az első fellépéséhez hasonló sikerrel. Az előadáson jelen volt a király ő felsége is, magas vendégeivel: a görög királylyal és Milán fejedelemmel.

☿ **A bécsi Burg-színházban** legközelebb fölelevenítik Shakespeare „Antonius és Kleopatra“ című tragoediáját, valamint Wilbrandt „A festők“ című háromfelvonásos vígjátékát.

Kiadótulajdonos: a „HARMONIA“ magyar zeneművészek részvénytársulata.

A társulat hirdetései.

U j t a l á l m á n y !

Vonó hangszerek, hegedűk

és gordonkák,

melyek teljesen pótolják az olasz mesterek műveit. A hang ép oly erős és nemes, mint a régi hangszereké.

☞ Noebe készítményei! ☜

Csakis a Harmoniánál. Budapesten kaphatók

Világhírű szaktekintélyek elismeréssel nyilatkoznak e feltűnést keltett tüneményszerű hangszerekről.

Egy hegedű ára, csinos tokban . . . 100 frt.

Egy gordonka ára, csinos tokban . . . 150 frt.

Legujabb megjelenés !

10 hegedű gyakorlat
egy második hegedű kíséretével,

írta

Huber Károly,

nemz. zenedei karnagy és a hegedű kiművelési osztályok tanára.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében,
váci utca 3. szám.

HANGSOROZATI ISKOLA

írták

Bartay Ede

és

Székely Imre.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében,
váci-utca 3. szám.

H E V E S I B.

zongoragyáros Budapestén.

Kitünő hazai gyártmány, mely különösen szoliditása és tartóssága által tűnik ki. Ezen, minden tekintetben ajánlható zongorák fő-ügynökségét a társulat bírja s zongoratermében mindig megtekinthetők.

!! Zene ujdonságok !!

- | | |
|--|-------------|
| 1. » Sárosi nóta « (csárdás), könnyű tetszetős zongoradarab | 1 frt — kr. |
| 2. » Magyar rögtönzet « Gaal Ferenc, magyar irányú szalondarab, különösen a jobb zenét művelőknek | — » 75 » |
| 3. » Gyermekélet « tiz fokozatos és jellemző zongoradarab Somogyi Mórtól | 1 » — » |
| 4. » Paula rezgő « csinos táncdarab, szerző Grechenek Béla | — » 60 » |
| 5. » Nefelejts « lengyelke, szerző Kiss Béla | — » 60 » |
| 6. » Gyöngyvirág « keringő, szerző Somogyi Mór | 1 » — » |
| 7. » Nana-keringő «, szerző Bánfi Sándor | 1 » 20 » |

!! Dalegyletek figyelmébe !!

Következő új férfi négyesek jelentek meg, s kaphatók a társulat nemzeti zeneműkereskedésében

- | | |
|---------------------------------------|-----------------|
| Erkel Ferenc, Takarodó | Ara 1 frt — kr. |
| Huber Károly, Húzzad cigány | » 1 » — » |
| » » 1. sz. Nem nézek én, minek néznék | } » 1 » — » |
| » » 2. sz. Esik eső, csókeső esik | |
| » » Harmonia induló | » — » 60 » |
| » » Vartyogi dalnokverseny | » 15 » — » |
| » » Nász dal | » 1 » — » |
| » » Hullámzik a tiszta buza | } » 1 » — » |
| » » Zöld leveles fehérvirágos akácfa | |
| Serly Lajos, Éji zene | » — » 60 » |
| Sigmond Akos, Szerenád | » 1 » — » |

39. szám.

HARMONIA

ZENÉSZETI KÖZLÖNY.

MAGYARORSZÁG ÉS A KÜLFÖLD MŰVÉSZETÉNEK
HETI SZEMLEJE.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

ERNEY JÓZSEF.

KIADÓTULAJDONOS:

A „HARMONIA“ MAGYAR ZENEMŰVÉSZEK RÉSZVÉNYTÁRSULATA.

BUDAPEST.

NYOMT. IDŐSB POLDINI EDE ÉS TÁRSA

1882.

Egyes szám ára 15 kr.

KALENDÁR.

Oktober 16-án.

1849. szül. Krug Arnold, zeneszerző

Oktober 17-én.

1837. halt meg Hummel János, zongoraművész és zeneszerző Weimarban. Szül. 1778.

1849. halt meg Chopin Frigyes, Párisban. Szül. 1809.

Oktober 18-én.

1817. halt meg Mehul István, zeneszerző Párisban.

Oktober 19-én.

1845. adatott elő legelőször Wagner „Tannhäuser“ operája, Dresdában.

Oktober 20-án.

1842. halt meg Pixis Frigyes, hegedűművész és tanár Prágában.

1859. halt meg Spohr Lajos, zeneszerző Kasselben.

Oktober 21-én.

1821. szül. Schulz Nándor, a berlini Markustemplom karnagya Cossarban.

Oktober 22-én.

1811. szül. Liszt Ferenc, Raidingon.

1817. szül. Gade Niels W., zeneszerző Kopenhágában.

Ey.

A harminckilencedik szám tartalma :

Nincs művészeti központunk.

Hogyan keletkezett hangjegy-írásunk. (Folytatás)

Tárca :

A. »Szép Heléna.«

B. »Melusina.«

Hazai hírek.

Vidék.

Külföldi hírek.

Hirdetések.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:

Kitünő hazai gyártmány.

K O R I K B É L A

zongorakészítő Budapesten.

Szakértők véleményével támogatott kitünő hangszerek, melyek a magyar közönség figyelmébe ajánlatnak.

Javítást és bőrzést is eszközöl.

!!! Figyelmeztetés !!!

Kitünő zongorahangoló

M A G R I N I A.

ajánlatik mindennemű zongora-hangolás, javítás, bőrzésére.

Megtudható a társulat zeneműkereskedésében váci utca 3.

Megjelent a társulat kiadásában:

A

vörös sapka

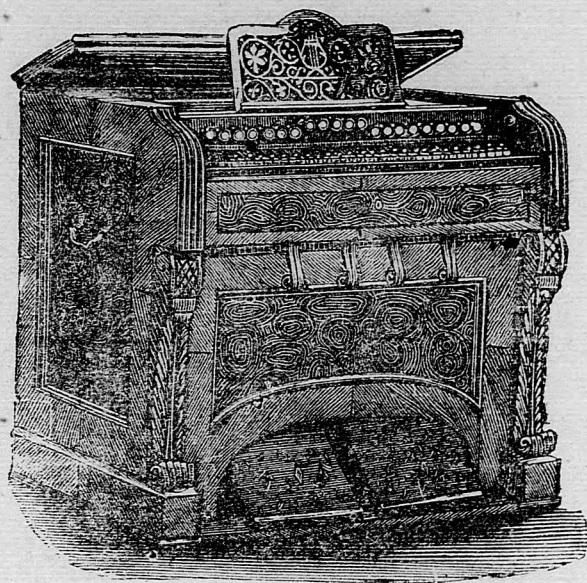
népszinművének összes kedvelt dalai.

1. »Ugyan rózsám mit látsz rajtam.«
2. »Az orcája olyan mint a gyöngye harmat. (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
3. »Ripi-ropog a csizmám« (Eredeti dal) szerző H a l m a y K á z m é r.
4. »Sir a madár, sir a száraz ágon« (Eredeti dal) szerző R é v a i R i v t s c h i t s A.
5. »Hallja-e, hallja-e, kis violám« (Eredeti dal) szerző R é v a i R i v t s c h i t s A.
6. »Sokszor nézek fel az égre.«
7. »Galagonya bojtörján «
8. »Vágtat a ló, elszakadt a kantárja.«

E népszinmű nagy tetszést s sikert aratott a budapesti népszinházban.

Kapható a társulat nemz. zeneműkereskedésében s minden hazai könyv-és zeneműkereskedésben.

A társulat zongora-termében következő hangszerek kaphatók és ajánlatnak:



A legkitünőbb
„Harmoniumok“
Titz Péter utóda
Kotykievicz Teofil
gyára Bécsben.

A legjobb minőségű Harmoniumok nagy választéka. Hangverseny- és szalon-harmoniumok Prolongement és Percussióval. Templomok és iskolák számára 100 forinttól fölfelé.

Több évi jótállás!

➔ Árjegyzékek kívánatra bérmentve küldelnek.

➔ **! Ehrbar !** ➔

világhírű zongorái.

Ezen hangszerek a zongora gyártás remekei közé tartoznak. Tartóságra utólérhetlenek, ezen tulajdonságnak köszönheti e gyár nagy hírnevét. Kaphatók:

Szalon Stucz,	diófa	} kereszthurozott és egyszerű.
„ „	fekete	

„Produktiv szövetség“

E céget hat évvel ezelőtt a világhírű „Bösendorfer“ zongoragyárából elszakadt 60 munkás alapította s ma már méltán vetekedik az anyagyár készítményeivel.

Tekintve a kitünő minőséget a legolcsóbb hangszer. Különösen ajánlhatók az úgynevezett „Mignon zongorák.“

— **A nagy arany éremmel kitüntetve.** —

SCHMIDT FERENCZ

Bösendorfer tanítványa.

Jó minőségű tartós zongorák:

Rövid szalon, diófából

„ „ fekete.

➔ Árjegyzék küldetik díj nélkül.